

RECENZÍÓK

Cikkismertetés: Politikai polarizáció és egészség

Article review: Political polarization and health

Ismertető: [Varga Tamás](#)

Doi: [10.58701/mej.18922](https://doi.org/10.58701/mej.18922)

Ismertetett cikk: Van Bavel, J.J., Gadarian, S.K., Knowles, E. et al. Political polarization and health. *Nat Med* 30, 3085–3093 (2024). <https://doi.org/10.1038/s41591-024-03307-w>

Kulcsszavak: politikai polarizáció; COVID-19, egészségmagatartás; népegészségügy

Keywords: political polarization; COVID-19; health behavior; public health

ELŐZMÉNYEK

Az egészség társadalmi meghatározói – mint a jövedelmi helyzet, az oktatás, a lakhatási körülmények és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés – már régóta a népegészségügyi kutatás fókuszában állnak. Az utóbbi években azonban egyre több bizonyíték utal arra, hogy a politikai polarizáció is számottevő és gyakran figyelmen kívül hagyott tényezőként befolyásolja az egyéni és közösségi egészséget. A *Nature Medicine* folyóiratban megjelent „*Political polarization and health*” című áttekintő tanulmány ezt a kérdéskört járja körül, és hangsúlyozza: a polarizáció nem pusztán politikai vagy társadalmi jelenség, hanem egy olyan strukturális kockázati tényező, amely az egészségügyi kimeneteket is jelentősen torzíthatja.

A szerzők részletesen bemutatják, miként válik a politikai identitás egyre inkább meghatározóvá az emberek egészségmagatartásában, például a COVID-19 pandémia során tapasztalt maszkviselési, távolságtartási vagy oltási különbségekben. A tanulmány az ideológiai és affektív polarizáció fogalmát is bevezeti, és rámutat arra, hogy a politikai megosz-

tottság miként akadályozza az egészségügyi intézkedések elfogadását, aláássa a tudományos és egészségügyi intézményekbe vetett bizalmat, valamint hogyan erősíti a dezinformáció terjedését.

A tanulmány szerzői elismert kutatók a társadalomtudomány és a népegészségügy határterületein. *Jay Van Bavel* a New York-i Egyetem pszichológia és idegtudomány professzora, aki a társadalmi identitások és morális dimenziók agyi és viselkedési hatásait vizsgálja, különös tekintettel a csoportdinamikára és a népegészségügyre. *Shana Kushner Gadarian*, a *Maxwell School of Citizenship and Public Affairs* kutatási dékánhelyettese, az amerikai politikai viselkedést és kommunikációt kutatja, különösen válsághelyzetekben. *Eric Knowles*, a *New York-i Egyetem* pszichológia professzora a csoporthovatározás és politikai attitűdök kapcsolatát elemzi, elsősorban az amerikai társadalom kontextusában. *Kai Ruggeri* a *Columbia Egyetem* egészségpolitikai professzora, akinek munkája a viselkedéstudomány alkalmazására irányul a közpolitikai döntéshozatalban, a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésének céljával.

TARTALMI ÖSSZEFOGLALÓ

A tanulmány nem saját empirikus kutatási eredményeket közöl, hanem egy interdiszciplináris szakirodalmi áttekintés formájában vizsgálja a politikai polarizáció és az egészség közötti összefüggéseket. A szerzők a cikkben részletesen bemutatják, hogy miként kapcsolódik össze a társadalmi-politikai megosztottság a népegészségügyi kimenetekkel. Két fő típusú polarizációt különböztetnek meg: az ideológiai polarizációt (nézetek szélsőségesedése) és az affektív polarizációt (saját csoport szeretete és a másik csoport gyűlölete). Mindkettő szorosan összefügg az egészségmagatartásokkal, a közpolitikai döntésekkel és a társadalmi bizalom szintjével.

A tanulmány egyik fő erőssége, hogy nem pusztán elméleti megfontolásokra épít, hanem részletes empirikus példákkal – elsősorban a COVID-19 világjárvány során tapasztalt politikai és társadalmi reakciókkal – illusztrálja érvelését. Az Egyesült Államokban például politikai párthovatartozás alapján jelentős különbségek alakultak ki az oltási hajlandóságban, a maszkviselés elfogadásában és a fizikai távolságtartásban, amelyek közvetlenül befolyásolták a fertőzési és halálozási arányokat. A szerzők ugyanakkor hangsúlyozzák, hogy a polarizáció egészségügyi hatásai nem csupán az USA-ra korlátozódnak. Európai országokban is kimutatható a politikai megosztottság és a népegészségügyi magatartások közötti kapcsolat, például a védőoltásokkal kapcsolatos bizonytalanság terén.

A tanulmány különösen értékes hozzájárulása, hogy nem csupán a politikai polarizáció népegészségügyi kockázatait tárja fel részletesen, hanem konkrét, szakmailag megalapozott javaslatokat is megfogalmaz annak érdekében, hogy ezek a káros hatások mérsékelhetők

legyenek. A szerzők kiemelik, hogy a népegészségügyi intézményekbe vetett bizalom helyreállítása és megerősítése alapvető fontosságú a jövőbeni egészségügyi válságok hatékony kezelése szempontjából. Ennek érdekében a népegészségügyi kommunikációnak kerülnie kell a pártpolitikai keretezést, és előnyben kell részesítenie a nem pártos, hiteles forrásokból származó üzenetátadást. A tanulmány hangsúlyozza a megbízható, közösségi beágyazottsággal rendelkező szereplők – például vallási vezetők, katonai vagy sportközösségi tekintélyek – bevonásának jelentőségét, akik hidat képezhetnek a szakpolitikai üzenetek és a célközönség között.

A szerzők emellett fontosnak tartják a tudományos kommunikáció transzparen-ciáját, különösen az ismeretelméleti bizonytalanságok nyílt, őszinte kezelését. A tudományos álláspontok változékonyságának megfelelő előzetes kommunikációja – például a bizonyítékalapú ajánlások frissítésének lehetősége – segíthet fenntartani a lakosság bizalmát, még változó körülmények között is. A javaslatcsomag egyik lényegi üzenete, hogy az egészségügyi viselkedésformák alakításában nemcsak az információ, hanem a közvetítő személye, a kommunikáció stílusa és a közösségi normák aktiválása is kulcsszerepet játszik.

KÖVETKEZTETÉSEK

A tanulmány végkövetkeztetése szerint a politikai polarizáció nem csupán társadalmi konfliktusforrás, hanem egyfajta „nemzeti alapbetegségként” is értelmezhető, amely fokozza a társadalom sérülékenységét a népegészségügyi válságokkal szemben. A polarizáció közvetlenül befolyásolja az egészségmagatartásokat, torzítja a tudományos információk értel-

mezését, és aláássa az egészségügyi intézményekbe vetett bizalmat, így súlyosbítva a betegségek társadalmi hatásait és az azokkal szembeni kollektív védekezés hatékonyságát.

A szerzők hangsúlyozzák, hogy a jövőbeni egészségügyi kihívások kezelése csak interdiszciplináris együttműködés révén lehet eredményes. Ennek érdekében a népegészségügyi kutatásnak be kell építenie a társadalmi és politikai tényezőket is elemző megközelítéseket, valamint fokozni kell a társadalomtudományok és az orvosi területek közötti együttműködést. A politikai polarizáció hatásainak enyhítéséhez elengedhetetlen a bizalom erősítése, a tudományos kommunikáció transzparens gyakorlata, és a társadalmilag hiteles szereplők bevonása az egészségügyi tájékoztatásba.

AJÁNLÁS

A tanulmány egyik legnagyobb erénye éppen abban rejlik, hogy a politikai polarizációt nem pusztán politikai vagy kommunikációs, hanem társadalmi-epidemiológiai problémaként kezeli. Noha a politikatudomány már hosszabb ideje vizsgálja

a polarizáció dinamikáját, a népegészségügyi következményekre irányuló fókusz újszerű és rendkívül értékes kiegészítése a társadalomtudományi diskurzusnak. A szerzők álláspontja szerint a népegészségügyi válságokra adott válaszok nem lehetnek kizárólag technikai természetűek – például új vakcinák vagy terápiák fejlesztésén alapulók –, ha hiányzik mögülük a társadalmi bizalom és politikai kohézió, amely lehetővé tenné ezek széles körű elfogadását és hatékony alkalmazását.

Összességében a *Political Polarization and Health* című tanulmány kiemelkedő jelentőségű hozzájárulást jelent a politikai polarizáció társadalmi hatásait vizsgáló tudományos diskurzusban. A szerzők interdiszciplináris megközelítése révén meggyőzően érvelnek amellett, hogy a politikai megosztottság nem csupán politikai vagy pszichológiai probléma, hanem önálló népegészségügyi kockázati tényező, amely strukturális szinten formálja az egészségügyi kimeneteket. A tanulmány így alapvető referenciaként szolgálhat mindazok számára, akik a népegészségügy és a társadalmi-politikai polarizáció közötti összefüggéseket kívánják feltárni, és evidencialapú válaszokat keresnek ezek kezelésére.

HIVATKOZÁSOK

Van Bavel, J.J., Gadarian, S.K., Knowles, E. et al. Political polarization and health. *Nat Med* 30, 3085–3093 (2024). <https://doi.org/10.1038/s41591-024-03307-w>

INFORMÁCIÓK A SZERZŐRŐL

Varga Tamás
ELTE Szociológiai Doktori Iskola, Budapest
v.tamas1991@gmail.com

CIKKINFORMÁCIÓK

Beküldve: 2025. 04. 30.
Elfogadva: 2025. 05. 02.
Megjelentetve: 2025. 05. 26.

Copyright © 2025 Varga Tamás. Kiadó: Magyar Népegészségügy Megújításáért Egyesület. Ez egy nyílt hozzáférésű cikk a CC-BY-SA-4.0 licenstszerződés alapján.